

Godišnji izvještaj
2012

Godišnji izvještaj **2012**

KULT u 2012.
Godišnji izvještaj

Izdavač:
Institut za razvoj mladih KULT
www.mladi.org

Sarajevo, 2013.

Sadržaj

Uvodna riječ	6
Statistika: 2012	8
Volontiraj.ba	10
Institucionalni dijalog između mladih i vlasti kroz osnivanje vijeća mladih	12
IUVENTA	14
Priznavanje UMiD-a kao obuke za aktivno sudjelovanje mladih	16
Jednake mogućnosti za sve mlade!	18
Jednake mogućnosti za žene i muškarce u politici	20
Rodnopravni budžet za mlade	22
Općine naklonjene mladima u saradnji mladih i lokalnih vlasti	24
Javni novac pod lupom	26
Obrazovno-raznodni centar za mlade SPAJALICA	28
Istraživanje potreba tržišta rada, usklađenost obrazovnog sistema s potrebama tržišta rada	30
Škola prijateljstva	31

Uvodna riječ

Institut za razvoj mladih KULT obilježila je još jedna uspješna godina – 2012. Nagli porast zanimanja za naše aktivnosti i inicijative podigao je Institut za jednu stepenicu odgovornosti. U protekloj godini brojne vladine institucije sa svih nivoa vlasti u Bosni i Hercegovini, ali i iz drugih zemalja, slale su svoje upite za saradnju i podršku na institucionalizaciji rada s mladima. Organizacije građanskog društva iz različitih država upućivale su nam molbe za partnerstva u projektima, za sufinansiranja svojih projekata, za savjete i sve drugo za šta su mislile da im Institut može pomoći. Međunarodne organizacije su kao nikad dosad koristile naše stručne usluge i povjeravale nam ozbiljne zadatke da ih ispunimo. U 2012. g. uspostavili smo dodatnu saradnju s privrednim sektorom, koji želi izvući svoju prednost od našeg rada s mladima. Godina će ostati obilježena najvećim brojem zainteresiranih volontera/ki dosad.

Formalnim umrežavanjem s Parlamentom Federacije BiH minulu godinu obilježilo je i usvajanje Zakona o volontiranju. Zahvaljujući saradnji Komisije za pitanja mladih Predstavničkog doma Parlamenta FBiH i Instituta za razvoj mladih KULT Zakon se u 2012. g. našao pred federalnim zastupnicima i usvojen je bez ijednog protivnog glasa u oba doma. Iako se donošenju Zakona mora dati veliki značaj s obzirom da zakonodavni propisi u FBiH nisu poznavali instituciju volontiranja u pravom smislu te riječi, važno je istaknuti primjeren proces izrade i donošenja tog zakona. Naime, vladin sektor se obratio nevladinom sektoru s upitom koji zakon nedostaje u FBiH: Institut je Komisiji odgovorio da je to upravo zakon o volontiranju. Svako je preuzeo na sebe svoj dio obaveza i odgovorno se odnosio prema njima. Najveći izazov bile su javne rasprave, koje su održane u svih deset kantona, kako bi se prikupila sva mišljenja i komentari na nacrt zakona. Uzimajući u obzir da je većina sugestija i uvrštena u konačni prijedlog zakona, možemo smatrati da su svi učesnici/e na javnim rasprave zapravo autori ovog zakonskog rješenja.

Donošenjem Zakona o volontiranju FBiH Zakon o mladima FBiH ipak nije ostao u sjeni. Institut je u 2012. g. uvelike radio na tome da podrži vlasti i nevladin sektor u njegovu provođenju. Potpisao je i sporazum o saradnji s Federalnim ministarstvom kulture i sporta na provođenju zakonskih odredaba. Najveći izazov predstavljalo je formiranje općinskih vijeća mladih. Institut je uspio podržati u osnivanju, institucionalnom jačanju i neformalnom obrazovanju brojna nova udruženja te sva vijeća mladih i nove omladinske savjete u BiH, s namjerom da ponudi vlastima odgovornog, legitimnog i stručnog partnera u provođenju politike prema mladima. U 2013. g. Institut će nastaviti taj posao kako bi svi nivoi vlasti dobili svog zvaničnog partnera u pitanjima mladih.

Iako je izuzetno važno da nevladin sektor ima obučene predstavnike u komunikaciji s vlastima, neminovnost je da vladin sektor raspolaže stručnim saradnicima/cama koji mogu odgovoriti zahtjevima koji dolaze iz omladinskih nevladinih krugova, ali koji su i zakonska obaveza. Institut je u 2012. g. obučio 26 službenika/ za mlade iz 13 bh. općina, a u 2013. g. će se posvetiti njihovom boljem pozicioniranju u upravi.

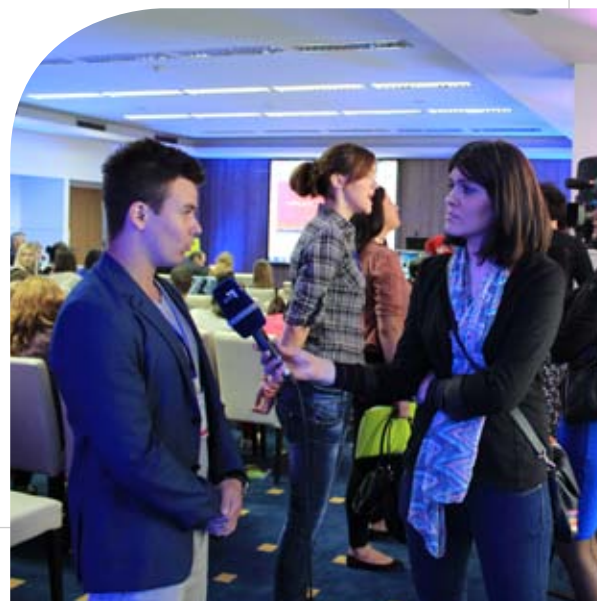
Jedna od inicijativa Instituta bila je usmjerena na podizanje odgovornosti i učinkovitosti institucija u BiH za svrsishodno trošenje javnih sredstava te uspostavljanje zakonskog mehanizma koji bi utjecao na smanjivanje negativnih stavki o finansijskom poslovanju institucija u izvještajima revizora. Iako zakonski mehanizam revizije učinka poslanici/e na državnom nivou nisu podržali, inicijativa je ipak polučila pozitivne rezultate.

U Godišnjem izvještaju 2013. možete pronaći kratke crte o svakoj od naših inicijativa, a o detaljima se informirati na našoj webstranici. Institut za razvoj mladih KULT stoji na raspolaganju za saradnju, a radujemo se i svim novim prijedlozima za buduće djelovanje.

Statistika: 2012.

- 1.655 mladih prošlo je pojedinačne obuke
- 415 polaznika/ca višedijelnih programa obuke
- oko 28.500 mladih koji su pratili naše aktivnosti i sudjelovali na njima u BiH i inostranstvu
- preko 2.000 medijskih pojavljivanja
- više od 120 događaja
- 22 sporazuma o provođenju projekata s lokalnim organima uprave u BiH
- 196 sporazuma o provođenju aktivnosti s omladinskim udruženjima u BiH i regiji
- ostvarena partnerska saradnja s 418 nevladinih organizacija iz BiH (kroz pisma podrške)
- 125 pisama podrške vladinih institucija za različite projekte
- preko 200.000 posjeta na web-stranicama Instituta
- 96 ugovora o volontiranju
- 48 malih građanskih inicijativa širom BiH koje su provodili omladinski lideri/ke u saradnji s omladinskim organizacijama u svom gradu
- 220 djece (mlađih od 15 godina) sudjelovalo je u projektima
- 26 uposlenih i 22 vanjska saradnika/ce
- budžet u 2012. g. iznosio je oko 1.150.000 KM, od čega je oko 15% dodijeljeno drugim organizacijama

Volontiraj.ba

Inicijativa za donošenje Zakona o volontiranju FBiH

Uključeni u inicijativu:

Institut je vrlo blisko saradivao s Parlamentom FBiH, Komisijom za pitanja mladih Predstavničkog doma Parlamenta FBiH, javnosti u FBiH koja je učestvovala u javnim raspravama Zakona o volontiranju (nevladine organizacije, neformalne grupe, pojedinci), organima lokalne uprave u FBiH, omladinskim organizacijama u BiH te vijećima mladih.

Formalni partner inicijative:

Komisija za pitanja mladih Predstavničkog doma Parlamenta FBiH

Inicijativa se provodila uz podršku:

Centri civilnih inicijativa (CCI) i USAID

Inicijativa je trajala od 2010. do 2012. g.

Cilj inicijative: Mladi će kroz usvojeni Zakon o volontiranju u FBiH imati raspoložive mehanizme za vlastitu izgradnju ličnosti, mogućnost stjecanja vještina i iskustva koje ne mogu steći tokom formalnog obrazovanja; njihovo volontersko iskustvo će biti priznato i vrednovano prilikom zapošljavanja, što će uvelike ublažiti diskriminaciju mladih na tržištu rada, s obzirom da poslodavci zahtijevaju posjedovanje najmanje dvije godine radnog iskustva, koje je mladima do sada bilo nepremostiva prepreka. U razvoju omladinskog sektora volontiranje ima veliki značaj i potencijal da se kroz takve aktivnosti razvija društveni kapital. Stopa nezaposlenosti među mladima u BiH je vrlo visoka: Iznosi oko 40%, a postoji veliki interes u omladinskom sektoru da se kroz volontiranje stekne radno iskustvo, razvijaju vještine i pomaže zajednici.

Dosadašnji rezultati:

- Javnost (nevladine organizacije, neformalne grupe, inicijative, građani) su aktivno uključeni u proces donošenja Zakona o volontiranju kroz proces javnih konsultacija.
- Parlament FBiH je upoznat s problemima pravnog statusa volontera/ki.
- Održano je 10 javnih rasprava u kantonima FBiH.

- Izrađen je Prijedlog zakona o volontiranju i upućen u proceduru usvajanja.
- Provedena je zagovaračka kampanja i izvršen javni pritisak na zakonodavce za usvajanje Zakona o volontiranju.
- Parlament FBiH u oba doma usvojio je Zakon o volontiranju FBiH.

Naredne aktivnosti:

Promocija usvojenog Zakona o volontiranju FBiH i rad s Ministarstvom pravde i uprave FBiH. Donošenje podzakonskih akata i uspostavljanje procedura predviđenih Zakonom.

Izjave korisnika/ca inicijative:

„Doista, danas imamo saradnju vladinog i nevladinog sektora koja je rezultirala nastanku Zakona o volontiranju FBiH. Ovaj projekt, koji je rađen u saradnji s Institutom za razvoj mladih KULT, danas je prepoznat regionalno, a pored benefita koji nosi sa sobom, on šalje ustvari i dvije jake poruke. Saradnja vladinog i nevladinog sektora ukoliko je iskrena i korektna može dati odlične rezultate, ali i onu možda bitniju – mladi doista pokazuju spremnost da odgovore najvećim izazovima, da preuzmu odgovornost i sve nas povedu ka jednoj svjetlijoj, boljoj budućnosti.“

Mirza Ustamujić, predsjednik Komisije za pitanja mladih Predstavničkog doma Parlamenta FBiH

„Na temelju mog čvrstog opredjeljenja da se u izgradnji pravne norme u Bosni i Hercegovini i Federaciji BiH moraju direktnije uključivati stručna javnost i civilno društvo, sa zadovoljstvom podržavam vašu inicijativu...“

Fehim Škaljić, Predsjedavajući Predstavničkog doma Parlamenta FBiH

INSTITUCIONALNI DIJALOG IZMEĐU MLADIH I VLASTI KROZ OSNIVANJE VIJEĆA MLADIH

Uključene općine:

- 34 općine iz FBiH
- 8 opština iz RS
- Brčko-Distrikt
- 60 omladinskih udruženja
- 28 vijeća mladih iz FBiH
- 8 omladinskih savjeta iz RS

Formalni partner inicijative:

Omladinski savjet Vlasenica,
PRONI Brčko, Demokratska
organizacija mladih Velika Kladuša,
KULT Gradačac.

Inicijativa se provodi uz
podršku Evropske unije.

Inicijativa traje od juna 2011. g. do maja 2013. g.

Cilj inicijative: Osposobiti omladinska udruženja u FBiH da osnuju funkcionalna vijeća mladih u skladu sa Zakonom te osnažiti postojeće omladinske savjete u RS-u kako bi profesionalno zastupali interese svojih članova. Formiranjem vijeća mladih na svim nivoima vlasti u FBiH, mladi će dobiti legitimna predstavnička tijela koja će predstavljati ravnopravnog sagovornika vlastima, a vlasti će prepoznati prednosti saradnje s nevladinim sektorom i smatrat će ga kompetentnim partnerom u izradi politika prema mladima i drugih strateških dokumenata. Ovako će se mladi uključiti u sve procese javnog odlučivanja.

Do sada postignuti rezultati:

- Formirano 28 vijeća mladih u FBiH.
- Podržano osnivanje 30 omladinskih udruženja u FBiH.
- Vijeća mladih općine Cazin i Tomislavgrad pokrenuli inicijativu za izradu strategije prema mladima te delegirali svoje predstavnike/ce u komisije za pitanja mladih pri općinskom vijeću.
- Izrađen direktorij omladinskih udruženja/savjeta u BiH (www.direktorij.mladi.org).
- Izrađen promotivni video Kako formirati vijeće mladih?, video Uloga mladih u lokalnoj zajednici i emisija o Vijeću mladih.

- Potpisani sporazumi o saradnji s 30 omladinskih udruženja iz FBiH i BD te 8 omladinskih savjeta iz RS.
- Održano 8 modula obuke za 30 omladinskih udruženja.
- Održana 4 modula obuke za 8 omladinskih savjeta.
- Održana 3 modula obuke Jačanje vijeća mladih/omladinskih savjeta (21 vijeće i 5 savjeta).
- Održan trodnevni seminar za općinske službenike/ce za mlade o implementaciji zakona o mladima u oba entiteta BiH (50 službenika/ca za mlade)

Tekuće aktivnosti:

- Pružanje podrške omladinskim udruženjima u formiranju lokalnih vijeća mladih.
- Pružanje podrške lokalnim vijećima mladih u formiranju kantonalnih vijeća mladih.
- Pružanje podrške kantonalnim vijećima mladih u formiranju Vijeća mladih Federacije.
- Monitoring i evaluacija formiranja vijeća mladih.
- Pružanje savjetodavne pomoći vijećima mladih u uspostavljanju održive saradnje s vlastima.
- Izrada brošure za vlasti koja će se ticati uspostavljanja institucionalnog dijaloga s vijećima mladih.
- Održavanje konferencije za predstavnike/ce vlasti, vijeća mladih, medije i međunarodne organizacije u BiH s primjerima dobre prakse.
- Pružanje savjetodavne podrške vlastima u podršci vijeća mladih i uspostavljanju partnerskih odnosa s njima.

Izjave korisnika/ca inicijative :

„Kao i sve obuke koje sam prošao u Institutu za razvoj mladih KULT, ova obuka će mi biti izuzetno korisna i primjenjiva u budućem angažmanu u omladinskom sektoru. Iskustvo i znanje koje sam stekao su neprocjenjivi, ali i poznanstva i druženje sa drugim učesnicima/ama iz svih krajeva BiH nije ništa manje vrijedno. Vijeća mladih su predstavnička budućnost mladih u FBiH i bitno je poznavati sve načine kako najlakše i najregularnije osposobiti ih za rad. Iskreno se nadam da će biti još ovakvih obuka, kako bi i drugi imali priliku doživjeti i naučiti sve što smo mi prošli kroz obuke.“ Sabahudin Dizdarević, polaznik obuke Jačanje vijeća mladih/omladinskih savjeta, Bosanska Krupa, 27 g.

„Ova KULTOVA inicijativa je značajan korak u uvođenju mladih u proces donošenja odluka. Ona jača i razvija građanske i političke sposobnosti te razvija kritički osvrt na rad lokalne samouprave, budžetska pitanja i omladinsko djelovanje.“ Ernada Avdibegović, polaznica obuke Jačanje vijeća mladih/omladinskih savjeta, Kladanj, 29 g. Predstavničkog doma Parlamenta FBiH

IUVENTA

IUVENTA

Stručni časopis o radu s mladima

Inicijativu podržao
European Youth Foundation.

Prvi broj časopisa izašao je 2012. g.

Cilj inicijative: IUVENTA je stručni časopis o radu s mladima u Bosni i Hercegovini i regiji. Nastao je iz potrebe da se iskustva o radu s mladima objedine, analiziraju i dijele. IUVENTA je namijenjena službenicima/ama za mlade, omladinskim radnicima/ama, nevladinim organizacijama koje se bave mladima, ministarstvima, međunarodnoj zajednici te svim ostalima koji se bave pitanjima mladih. Časopisom predstavljamo iskustvene priče, stručne priloge o aktualnim temama, intervjuje, analize, polemike, vijesti i druge sadržaje. Također, na ovaj način doprinosimo profesionalizaciji sektora rada s mladima.

Do sada postignuti rezultati:

Prvi broj časopisa podržan je od European Youth Foundation. Novi časopis iz nove oblasti u svijetu novinarstva - rada s mladima - svečano je promoviran u septembru 2012. g. U nastanku prvog broja učestvovala je i Mreža mladih Hrvatske (Zagreb), Novosadska novinarska škola (Novi Sad) i mladiinfo (Skopje). IUVENTA je prvi broj posvetila volontiranju kao visoko postavljenoj i poželjnoj pojavi na društvenoj ljestvici vrijednosti. Budući da će časopis izlaziti kontinuirano, objavljen je poziv studentima/cama žurnalistike iz Mostara, Sarajeva i Banje Luke koji su prošli obuku za rad u medijima. Vjerujemo da će ovi mladi u

budućnosti aktivno i samostalno raditi na uređivanju časopisa i time doprinosti boljem položaju mladih u BiH. Institut i IUVENTA stipendiraju šest mladih saradnika/ca.

Naredne aktivnosti:

IUVENTA izlazi četiri puta godišnje. Naredne teme koje će se obrađivati u IUVENTI su rad s mladima u lokalnoj zajednici, zapošljavanje, budžeti za mlade i sl. Formiranjem uredničkog tima sačinjenog od studenata/ica žurnalistike, drugih fakulteta društvenih nauka i uposlenika/ca Instituta, nastavit će se s aktivnim i uspješnim radom na časopisu. Pored toga, radit će se na promociji štampanog i elektronskog izdanja časopisa.

Izjave korisnika/ca inicijative:

„Smatram da je čitava obuka Rad u medijima bila jako korisna. Stekla sam nove vještine, posebno kada je riječ o izvještavanju i pisanju za medije. Utvrdila sam dosadašnja znanja, koja sam stekla tokom formalnog obrazovanja. Napokon sam dobila odgovore na pitanja koja su mi bila nejasna kada su u pitanju mediji i objektivno izvještavanje.“ **Dragana Gajić, 22 godine, polaznica obuke za rad u medijima, Banja Luka**

„Služba za društvene djelatnosti Općine Novo Sarajevo, već nekoliko godina uspješno saraduje sa Institutom za razvoj mladih KULT, kroz različite projekte i edukacije namjenjene mladima, kao i predstavnicima lokalnih zajednica. Stoga smo sa zadovoljstvom dočekali izdavanje IUVENTE, časopisa o radu s mladima, u izdavaštvu KULTA. Pored brojnih publikacija koje tretiraju problematiku mladih, stručnih opservacija, IUVENTA nudi aktualne sadržaje namjenjene službenicima/ama za

mlade, omladinskim radnicima/ama i svima koji rade s mladima, u vladinom i nevladinom sektoru, a koji mogu poslužiti kao alat u obavljanju njihovih svakodnevnih poslova. U svakom slučaju podržavamo izdavanje časopisa IUVENTA te se nadamo još uspješnijoj saradnji, na promoviranju rada s mladima i omladinskim aktivistima, u interesu cjelokupne društvene zajednice u kojoj živimo.“ **prof. Faruk Pršeš, pomoćnik načelnika Općine Novo Sarajevo**

Novi Grad Sarajevo, Ilidža, Livno, Lukavac i Trebinje, kojima se osigurava bolji položaj mladih i njihovo učešće u ovim zajednicama. Počela je i aktivnija saradnja s privrednim sektorom zaključivanjem sporazuma o saradnji s preduzećima. Polaznici/e obuke su imali priliku volontirati u nekoliko kompanija i javnih ustanova te tako primijeniti naučeno tokom radionica.

Naredne aktivnosti:

Polaznici/e će u narednom periodu završiti preostale četiri radionice koje se tiču tema: odnosi s javnošću, mirno rješavanje sukoba, javno zagovaranje i traženje posla. Nakon toga bit će organiziran ispit za omladinske lidere/ke, gdje će polaznici/e dobiti priliku certificirati stečeno znanje. Polaznici/e će provoditi i lokalne građanske inicijative kojima će uspješno rješavati određeni problem mladih svoje lokalne zajednice. U ovome će im pomoći ostali mladi iz lokalnih zajednica, omladinske organizacije, lokalne uprave. UMiD, koji postoji već 9 generacija dobit će i svoj kratki film, kako bi mogao upoznati širu javnost s onim što obuka pruža mladima. Kako bi stvorili „pokretačku“ snagu bh. društva, uspostavit će se i ALUMNI mreža omladinskih lidera/ki, koja će okupiti sve dosadašnje polaznike obuke.

Izjave korisnika/ca inicijative:

„Tokom obuke sam naučila kako imamo mogućnosti i načine uključivanja u društvene procese unutar lokalne zajednice. Imamo priliku za aktivno učešće kada je riječ o pitanjima koja su vezana za mlade. Stečeno znanje namjeravam iskoristiti uključivanjem u svoju lokalnu zajednicu i raditi na poboljšanju položaja mladih.“

(Mia Nalo, omladinska liderka, Sarajevo, 22. g.)

„Velika nam je čast i zadovoljstvo da ste u kompaniji IMEL d.o.o. Lukavac prepoznali partnera za saradnju kroz inicijativu kojoj je cilj ukazati na značaj neformalnog obrazovanja, prvenstveno mladih u BiH. Sa naše strane bih naglasio činjenicu da smo uvijek potcrtavali značaj ovog vida obrazovanja. Ovom prilikom bih želio pohvaliti inicijative koje dolaze iz Instituta za razvoj mladih KULT uz obećanje da ćemo u skladu sa svojim tehničkim mogućnostima dati maksimalnu podršku.“

(Mevludin Čeliković, direktor kompanije IMEL d.o.o., Lukavac)

PRIZNAVANJE UMID-A KAO OBUKE ZA AKTIVNO SUDJELOVANJE MLADIH

Neformalno obrazovanje ne poznaje granice, predrasude, regije, religije ili nacije, ono poznaje ljude kao stanovnike/ce zemlje i svima im pruža jednake mogućnosti.

Inicijativa traje od aprila 2012. do kraja 2014. g.

Cilj inicijative: Budući da formalno obrazovanje ne može pružiti dovoljno mogućnosti da bi mladi bili informirani i aktivni u svojoj lokalnoj zajednici, potražnja za programima neformalnog obrazovanja u zemljama u razvoju vrlo je visoka. U BiH neformalno i informalno obrazovanje nisu dobili zaslužen mjesto u društvu, što želimo promijeniti ovom inicijativom. S jedne strane želimo utjecati na mlade da se mehanizmima demokratskog društva bore za svoja prava, a s druge strane da vlasti priznaju i vrednuju programe neformalnog obrazovanja.

Do sada postignuti rezultati:

Institut za razvoj mladih KULT je u aprilu 2012. g. raspisao javni poziv na osnovi kojeg su odabrani učesnici/e inicijative iz deset lokalnih zajednica. Preko 330 mladih iz čitave BiH je pokazalo interes za učešće u obuci, a 30 je dobilo priliku za pohađanje obuke. Polaznici/e su završili šest različitih radionica gdje su se mogli upoznati sa značenjem građanskog aktivizma i volontiranja, timskog rada i liderstva, politike prema mladima, ljudskih prava, Evropske unije i upravljanja projektnim ciklusom. Potpisano je pet sporazuma o saradnji s lokalnim vlastima:

Općine uključene u inicijativu
Deset lokalnih zajednica iz čitave Bosne i Hercegovine: Tuzla, Lukavac, Livno, Gradiška, Zenica, Novi Grad Sarajevo, Ilidža, Mostar, Trebinje i Banja Luka.

Inicijativa se provodi uz podršku
Olof Palme International Center, Švedska.

JEDNAKE MOGUĆNOSTI ZA SVE MLADE!

Uključene zajednice:

Bosna i Hercegovina:
Općina Ilidža, Općina Bihać,
Opština Ljubinje, Opština Zvornik,
Općina Gornji Vakuf – Uskoplje.
Hrvatska:
rad Zagreb, Grad Ozalj,
Grad Solin i Grad Vodnjan.
Srbija:
Opština Stari grad –
Beograd, Opština Čoka
i Opština Blace.

Formalni partner:

Mreža mladih Hrvatske, Zagreb
(Hrvatska), Resursni centar za
razvoj ALFA, Novi Sad (Srbija) i Ev-
ropski interkulturni forum, Berlin
(Njemačka).

Inicijative se provodi uz podršku:

Evropska komisija (Brisel – IPA
program socio-ekonomskog
partnerstva), dvv International
– Regionalbüro Sarajevo, Fond
otvoreno društvo BiH.

Inicijativa za povećano društveno uključivanje marginaliziranih mladih kroz institucionalnu saradnju vlasti i organizacija građanskog društva

Projekt je okončan 30. novembra 2012. g.

Cilj inicijative: bio je osnažiti mlade iz Bosne i Hercegovine, Hrvatske i Srbije da preuzmu vodstvo u zaštiti svojih prava, da utječu na donosiocje odluka i poboljšaju kvalitetu života, prihvaćajući demokratske principe građanskog društva kao svoj životni stil.

Postignuti rezultati u 2012. g.:

U okviru inicijative Jednake mogućnosti za sve mlade! održana je konferencija pod nazivom Rad s mladima – izazovi novog doba. Konferencija se bavila društvenim uključivanjem mladih kroz provođenje preporuka politika za njihovo uključivanje, kao i radom s mladima u regiji. Lokalne uprave i njihove partnerske organizacije provele su 12 inicijativa kroz koje su implementirali ove preporuke u svojim zajednicama. U septembru 2012. u Sarajevu, Novom Sadu i Zagreb, istovremeno su održana tri okrugla stola o temi društvenog uključivanja mladih. Poredbena studija izrađena u okviru ove inicijative daje pregled politika društvenog uključivanja mladih u BiH, Srbiji, Hrvatskoj i EU te ukazuje na nedostatke koje je potrebno poboljšati s ciljem njihovog održivog uključivanja.

Izjave korisnika/ca inicijative:

„Drago mi je što sam učestvovao na obuci UMiD 7, jer mi je to najdraža obuka na kojoj sam bio. Moram priznati da sam ponosan što sam išao na takvu obuku. Iskustvo i znanje koje sam stekao mnogo mi je koristilo u radu. Tek kasnije sam uvideo značaj nekih stvari koje smo radili i dalje uviđam susrećući se sa različitim problemima.“

(Ognjen Sinobad, omladinski lider, Beograd, Srbija, 26 g.)

„Inicijativa Jednake mogućnosti za sve mlade! je potakla suradnju s mladima u našoj zajednici koja je pretežno ruralna i gdje je dosta teško aktivirati mlade u društvenom životu. Učesnicima inicijative, a posebno meni kao službenici u čijoj domeni je i briga o mladima te predstavnicima/ama mladih koji su sudjelovali, najviše je koristilo to što smo kontaktirali s mladima i lokalnim službenicima s područja drugih država i drugih sredina. U neposrednom kontaktu s njima smo saznali nove načine rada i odnos mladih s lokalnim vlastima.“

(Irena Belobaba, pročelnica Upravnog odjela za opće poslove i društvene djelatnosti, Ozalj, Hrvatska)

Uključene zajednice:

Grad Banja Luka
Općina Bihać
Općina Bijeljina
Opština Bosansko Grahovo
Opština Bratunac
Općina Ilidža
Grad Mostar
Općina Sanski Most
Općina Tuzla
Općina Zenica

Formalni partner projekta:

TPO Fondacija.

Inicijativa se provodi uz podršku
Švicarske agencija za razvoj i
saradnju – SDC.

JEDNAKE MOGUĆNOSTI ZA ŽENE I MUŠKARCE U POLITICI

Inicijativa traje od jula 2012. do decembra 2013. g.

Cilj inicijative: Povećanje svijesti društva o ženskom izbornom tijelu kao snažnom aparatu, posebno u ruralnim sredinama Bosne i Hercegovine, kao i o rodnoosjetljivom obrazovanju mladih političara/ki iz političkih stranaka u BiH.

Dosadašnji rezultati:

- 20 mladih političara/ki iz političkih stranaka iz općine Ilidža učestvovalo u jednodnevnoj edukativnoj radionici o rodnoosjetljivim politikama djelovanja.
- Održano 15 edukativnih radionica za 100 mladih žena iz 5 mjesnih zajednica općine Ilidža.
- 20 mladih žena pohađalo je radionicu o temi Kako izraditi biznis plan za izradu vlastitog biznis plana.
- Odabran i finansijski podržan najbolji biznis plan učesnice radionice Kako izraditi biznis plan.
- 3 najbolja mlada političara/ke polaznici su Političke akademije koju organizira Perpetuum Mobile

Naredne aktivnosti:

- Implementacija i promocija najboljeg biznis plana
- Izrada i promocija gender akcionog plana općine Ilidža

- Organiziranje javnih debata između izabranih lokalnih političarki i žena glasačica
- Organiziranje posjete glasačica Vijeću općine Ilidža

Izjave korisnika/ca inicijative:

„Ova inicijativa je značajna zbog toga što politički i ekonomski osnažuje žene u ruralnim sredinama, što mladim političarima i političarkama osigurava dodatnu edukaciju za političko djelovanje i liderstvo u lokalnoj zajednici i što povezuje glasačice i izabrane političare/ke u lokalnim vijećima/skupštinama kroz organizirane posjete i tematski pripremljene diskusije. Povezivanje, obrazovanje i dijalog su tri ključne odrednice ove inicijative.“ (Zilka Spahić Šiljak, TPO Fondacija, Sarajevo)

„Moram priznati da je moje učešće u ovom projektu, zapravo bila i moja prva posjeta KULTU, ujedno upoznavanju njihovog rada, plana i programa. Kada je riječ o samom projektu, želim prije svega istaći da je meni, kao ženi, kao osobi koja pravi tek prve korake u politici ova dvodnevna radionica bila itekako od pomoći. Zahvaljujući njoj sam obnovila svoje znanje o ljudskim pravima, posebno pravima jedne žene u današnjem savremenom dobu, spoznala sam i naučila koje su to moje mogućnosti i prednosti u odnosu na „jači spol“. Sve te mlade djevojke koje sam upoznala ovom prilikom, čuvši njihova zrela razmišljanja i pozitivne stavove, sve me je to, po ko zna koji put, učinilo sretnom i ponosnom - što pripadam dijelu ženske populacije!“ (Ajla Milišić, Vijećnica Općinskog vijeća Ilidža, učesnica inicijative, 21. g.)

„Bilo je vrlo interesantno i korisno biti dijelom ove inicijative te učestvovati na radionicama. Dobra prilika za razmjenu ideja i mišljenja, ali i mjesto susreta

djevojaka i žena, koje nastoje promijeniti i poboljšati svoj status u društvu. Nadam se da će u budućnosti biti istih ili sličnih projekata i da će sve više mladih djevojaka imati priliku uključiti se.“ (Tanja Dogandžić, učesnica inicijative, 28. g.)

RODNOPRAVNI BUDŽET ZA MLADU

Jačanje mladih djevojaka kroz uvođenje principa rodne ravnopravnosti u procese utvrđivanja budžeta

Uključene općine:

Bosna i Hercegovina:
Istočna Ilidža, Ilidža
i Novo Sarajevo
Srbija:
Subotica, Čoka i Sombor
Hrvatska:
Beli Manastir, Bilje i Đakovo

Inicijativa se provodi uz podršku
**UN WOMEN (United Nation Entity
for Gender Equality and
the Empowerment of Women).**

Od novembra 2012. g. do decembra 2013. g.

Cilj inicijative: Rodnopravni budžet za mlade inicijativa je kojom Institut za razvoj mladih KULT osnažuje i motivira djevojke i službenike/ce za mlade da zagovaraju koncept rodno odgovornog budžetiranja u zakonskim okvirima i procesima donošenja odluka te educira najmanje 360 djevojaka iz 9 lokalnih zajednica iz Bosne i Hercegovine, Hrvatske i Srbije o rodnoj ravnopravnosti i ljudskim pravima.

Dosadašnji rezultati:

Više od 100.000 aktivista/ica prevencije nasilja nad ženama i rodno osviještenih građana/ki u BiH i šire kroz učešće u sedam globalnih kampanja Narandžastog dana (svakog 25. u mjesecu, počevši od 25. jula), koji prethode izgradnji rodno-pravnog budžeta za mlade.

Naredne aktivnosti:

- Pohađanje interaktivnog programa obuke u trajanju od 12 dana (3 radionice po 4 dana) i certificiranje mladih iz 9 lokalnih uprava iz Bosne i Hercegovine, Srbije i Hrvatske.
- Kreiranje internetskog alata za razmjenu iskustava i informacija između triju zemalja.

- Kreiranje preporuka za uključivanje rodno odgovornog budžeta u mehanizme politike prema mladima.
- Zagovaračke i lobističke kampanje za uključivanje rodno odgovornog budžetiranja u lokalnu politiku prema mladima.
- Praćenje i evaluacija rodno odgovornog budžetiranja u lokalnim politikama prema mladima.
- Pružanje savjetodavne i tehničke pomoći općinama u reviziji lokalnih strategija prema mladima i u zagovaranju uvođenja rodno odgovornog elementa u strategije.
- Provođenje 9 lokalnih građanskih inicijativa koje potječu od strane učesnica programa obuke.
- Kreiranje priručnika za monitoring i evaluaciju rodno odgovornog budžetiranja u politici prema mladima.
- Provođenje vršnjačkih radionica od strane certificiranih učesnica za 360 drugih djevojaka u 9 lokalnih zajednica.

Izjave korisnika/ca projekta:

„Smatram da je bitno da prvenstveno mladi u ovom društvu pokažu da su svjesni problema naše zajednice, pogotovu nasilja nad ženama i djevojkama, bilo da se radi o psihičkom, odnosno verbalnom ili fizičkom nasilju. Prema tome rad ove vrste je dobar način da se skrene pažnja na postojanje ovog problema.“

(Ilma Ibrišević, aktivistica rodne ravnopravnosti i volonterka Instituta za razvoj mladih KULT, 21 g.)

„Planiram da primijenim stečena znanja naučena kroz ovaj program tako da razvijem određene inicijative i pokrenem određena pitanja vezana za sektor mladih. Najkorisnijim dijelovima programa smatram saznanja koja sam dobila o konkretnim akcijama, primjerima iz života. Što se tiče obuke, tu su sve pohvale s moje strane. Smatram da su svi učesnici programa mnogo toga novog čuli i usvojili, a to su dokazali i na svakoj konkretnoj akciji koju su sami proveli. Mislim da su izašli puni informacija i novih mogućnosti u budućnosti. Kao ličnost sam napredovala i svoje vidike proširila, a i rječnik upotpunila.“

(Azra Behrić, uposlenica JU Centar za socijalni rad Velika Kladuša, 27 g.)

„Materijale koje dobijam kao podsjetnik te znanja stečena na ovom programu, planiram primijeniti u radu s mladima, a u budućnosti i u izradi omladinske politike. Simulacije i sastanke smatram jednim od najkorisnijih dijelova obuke.“

(Jelena Pušara, aktivistica u Omladinskom savjetu Istočna Ilidža, 26 g.)

„Sve što smo radili na obuci u okviru inicijative Općine naklonjene mladima nastojim primijeniti u svom radu i na taj način ostvariti bolji odnos i komunikaciju s

inicijativa kroz koje su mladi i službenici/e za mlade stekli iskustvo u planiranju, vođenju, finansiranju, monitoringu, evaluiranju i izvještavanju inicijativa za mlade. 26 certificiranih službenika/ca za mlade i 26 certificiranih omladinskih lidera/ki u 13 lokalnih zajednica u Bosni i Hercegovini. Uspostavljena saradnja mladih predstavnika/ca lokalnih nevladinih udruženja i pomladaka političkih stranaka kroz zajednički rad na elementima politike prema mladima.

Naredne aktivnosti:

Usvajanje mjera politike prema mladima od strane lokalnih vlasti, a na prijedlog učesnika/ca programa obuke i pomladaka političkih stranaka u 13 lokalnih zajednica.

Održavanje regionalnog sastanka, zajedničkog rada i razmjene iskustava učesnika/ca programa obuke o saradnji s političkim partijama u procesu zagovaranja unaprjeđenja mjera politike prema mladima u lokalnim zajednicama.

Pokretanje zagovaračke kampanje priznavanja i sistematiziranja pozicije službenika/ce za mlade od viših nadležnih institucija uz kreiranje kataloga pitanja za radno mjesto službenika/ce za mlade.

Izdavanje Priručnika za rad službenika/ca za mlade u državnim službama.

Kreirati internetsku bazu službenika/ca za mlade kao alat direktnog povezivanja mladih i službenika/ca za mlade.

Donošenje pravilnika o obuci i certificiranju službenika/ca za mlade.

Izjave korisnika/ca inicijative:

„Sve što smo radili na obuci u okviru inicijative Općine naklonjene mladima nastojim primijeniti u svom radu i na taj način ostvariti bolji odnos i komunikaciju s

OPĆINE NAKLONJENE MLADIMA U SARADNJI MLADIH I LOKALNIH VLASTI

OPĆINE NAKLONJENE MLADIMA
U SARADNJI MLADIH I LOKALNIH VLASTI

Uključene općine:

Bijeljina, Bosanska Krupa, Istočna Ilidža, Glamoč, Gračanica, Ljubinje, Novi Grad Sarajevo, Novo Sarajevo, Rogatica, Travnik, Tomislavgrad, Velika Kladuša i Višegrad.

Formalni partner:

Omladinski savjet
Republike Srpske (OSRS).

Inicijativu je podržala

Evropska unija.

Program traje od decembra 2011. do decembra 2013. g.

Cilj inicijative: Ovim programom želimo unaprijediti saradnju vladinih i nevladinih struktura na lokalnom nivou, uključiti pomlatke političkih stranaka u proces donošenja odluka koje se tiču mladih u njihovoj zajednici i time ojačati ulogu građanskog društva u promociji ljudskih prava i demokratskih reformi u omladinskom sektoru u Bosni i Hercegovini. Inicijativom smo pokrenuli i proces priznavanja i sistematiziranja pozicije službenika/ce za mlade od viših nadležnih institucija kako bi se profesionalizirao njihov rad i osiguralo postojanje ove važne pozicije za podršku mladima u budućnosti.

Dosadašnji rezultati:

52 državna službenika/ce lokalnih uprava i aktivna mlada predstavnika/ce omladinskih udruženja iz 13 lokalnih zajednica stekli su znanja i vještine potrebne za implementaciju Zakona o mladima Federacije BiH i Zakona o omladinskom organizovanju Republike Srpske. 52 učesnika/ce interaktivnog programa obuke u trajanju od 16 dana (4 modula po 4 dana) stekli su znanja i vještine o politici prema mladima, timskom radu, liderstvu, vještinama komuniciranja i prezentiranja, aktivnom slušanju, donošenju odluka, omladinskom radu, upravljanju projektnim ciklusom, lobiranju, zagovaranju, aktivizmu, ljudskim pravima, predrasudama i diskriminaciji, rodu i spolu te volontiranju. 12 provedenih malih građanskih

JAVNI NOVAC POD LUPOM

Inicijativa za povećanje odgovornosti javnih institucija u BiH za svrsishodno trošenje budžetskih sredstava

Inicijativa se provodi uz podršku Centri civilnih inicijativa (CCI) i USAID.

Trajanje inicijative: septembar 2012. do aprila 2013.

Cilj inicijative: Inicijativom se želi povećati odgovornost i učinkovitost državnih i federalnih institucija u BiH za svrsishodno trošenje javnih sredstava te doprinijeti uspostavljanju zakonskog mehanizma koji bi utjecao na smanjivanje negativnih stavki u izvještajima o finansijskom poslovanju institucija u izvještajima revizora, jačati ulogu i značaj civilnog nadzora/monitoringa budžetske potrošnje te jačati svijesti o problemima budžetske potrošnje u široj javnosti.

Dosadašnji rezultati:

Kroz široku kampanju koja je zabilježila veliku medijsku pažnju, javnost je upoznata s problemima u javnoj potrošnji na nivou BiH i FBiH – službeno evidentiranu široku zloupotrebu javnih sredstava i nepostojanje zakonskog mehanizma za njeno sankcioniranje i utvrđivanje odgovornosti rukovodnih lica.

Tema uvođenja zakonskog mehanizma za sankcioniranje finansijske nediscipline u institucijama aktuelizirana je u državnom parlamentu, kroz zabilježene iscrpne rasprave zastupnika/ca i delegata/kinja na sjednicama parlamenta BiH i FBiH i nadležnih parlamentarnih komisija.

Kroz praćenje sjednica parlamentarnih komisija odgovornih za reviziju FBiH i BiH, prikupljene su najznačajnije informacije o problemima vezanim za reviziju javne potrošnje, na temelju čega će biti sačinjen zbirni izvještaj i dostavljen na uvid

javnosti, uz preporuke za poboljšanje finansijske discipline kroz uvođenje novog zakonskog mehanizma.

Naredne aktivnosti:

Nastavak sveobuhvatne kampanje za povećanje odgovornosti budžetskih institucija pri trošenju javnog novca. Izrada zbirnog izvještaja o praćenju sjednica nadležnih parlamentarnih komisija na nivou BiH i FBiH, na kojima su razmatrani revizorski izvještaji iz 2012. g. i njegovo prezentiranje javnosti.

Priprema prijedloga zakonskog rješenja za uvođenje sistema sankcioniranja i njegovo upućivanje u parlamentarnu proceduru usvajanja.

OBRAZOVNO-RAZONODNI CENTAR ZA MLADE SPAJALICA

Uključena zajednica:

Općina Ilidža

Formalni partner:

Općina Ilidža

SPAJALICA je otvorena 26. augusta 2008. g.

Cilj inicijative: Obrazovno-razonodni centar za mlade SPAJALICA, čiji je osnivač Institut za razvoj za mlade KULT, ima cilj sudjelovati u donošenju odluka koje se tiču boljeg položaja mladih te provođenju pristupačnih i inovativnih obuka i aktivnosti za njihovo neformalno obrazovanje i razonodu, u skladu sa ustaljenim potrebama.

Dosadašnji rezultati:

Obrazovno-razonodni centar za mlade SPAJALICA je u 2012. g., implementirao veliki broj aktivnosti kako iz Strategije prema mladima Općine Ilidža tako i iz inicijativa Instituta za razvoj mladih KULT. Više od 3000 mladih učestvovalo je na edukacijama, seminarima, kursovima, radionicama, kampanjama, savjetovanju o različitim sadržajima prilagođenim mladima te je potpisan Sporazum o saradnji s udruženjem EKO- Jezero iz Živinica. 50 mladih prošlo je grupno ili pojedinačno savjetovanje, a 320 učenika/ca od prvog do četvrtog razreda prošlo je kroz edukativne radionice, kurseve engleskog i njemačkog jezika Škole prijateljstva.

Edukacije o štetnosti alkohola, borbi protiv pušenja i seksualnom i reproduktivnom zdravlju prošlo je oko 400 učenika/ca osnovnih i srednjih škola sa područja općine Ilidža. Održane su 3 kampanje, koje su obilježile Dan borbe protiv pušenja, Dan borbe protiv AIDS-a i Dan kontracepcije čiji je štand sa promotivnim materi-

jalima posjetilo više od 500 mladih. SPAJALICA je u okviru aktivnosti Strategije prema mladima imala 4 posjete kroz razne edukacije i seminare, a na njima je sudjelovalo više od 250 mladih.

Stalne aktivnosti:

- Kafa s... (druženje s poznatim ličnostima iz svijeta politike, novinarstva i sl.)
- Aktivnosti volontera i volonterki Instituta
- Edukativne radionice
- Aktivnosti vezane za strategiju prema mladima Općine Ilidža
- Seminari i druženja

Izjave korisnika/ca inicijative:

„Najveći broj aktivnosti koje su planirane u okviru Strategije prema mladima Općine Ilidža sa akcionim planom 2010-2012. realizirane su u Obrazovno-razonodnom centru za mlade SPAJALICA. Uspješna realizacija ovih aktivnosti potvrdila je da SPAJALICA predstavlja jedan od najznačajnijih partnera Općine Ilidža u kreiranju i razvoju politike prema mladima.“

(Amra Bojičić, službenica za mlade, Općina Ilidža)

ŠKOLA PRIJATELJSTVA

Škola prijateljstva okuplja djecu između prvog i četvrtog razreda osnovnih škola općine Ilidža.

Projekt je aktivan od 2008.

Cilj inicijative: Školom prijateljstva omogućujemo djeci da se socijaliziraju sa svojim vršnjacima/kinjama, da spoznaju sebe, da dobiju saznanja o osnovama građanskog obrazovanja, da brišu predrasude, da razvijaju osjećaj zajedništva, timskog rada i empatije, da stječu radne navike, da upotpune svoje slobodno vrijeme na kreativan način, te da steknu mnoge druge vještine koje im ne nudi školsko obrazovanje.

Razne aktivnosti im pružaju mogućnost da uspostave kontakt sa svojim vršnjacima/kinjama, da uče uz igru, dobiju potrebnu podršku u izradi domaćih zadataka, prepoznaju svoje potencijale i uključe se u različite projekte. Škola prijateljstva održava se dva puta sedmično, a postoje i dodatni sadržaji vikendima i tokom raspusta.

Izjave:

„Projekt 'Škola prijateljstva' jedinstvena je prilika za rad sa djecom različitog porijekla i dobi, koji dolaze iz različitih škola. Svi pokazuju jednaku zainteresiranost za program, ali na drugačiji način. Oni su zainteresirani, znatiželjni, žele sve znati. Sjajno je posmatrati njihov napredak.“ **(Mubina Kahvić, 21, volonter u Školi prijateljstva)**

„Dobro je vidjeti djecu kako provode svoje slobodno vrijeme ovdje, a ne na ulicama. Rečenica „slobodno vrijeme sa smislom“, koju možete vidjeti na logu SPA-JALICE, u potpunosti je tačna. Djeca vole provoditi svoje vrijeme na časovima jezika i radionicama tokom sedmice.“ **(Amra Brkić, 18, volonter u Školi prijateljstva)**

Formalni partner:
Općina Ilidža

Provodi se uz podršku
Općine Ilidža.

ISTRAŽIVANJE POTREBA TRŽIŠTA RADA, USKLAĐENOST OBRAZOVNOG SISTEMA S POTREBAMA TRŽIŠTA RADA

U inicijativu su uključene
zajednice, fakulteti i privrednici iz
Kantona Sarajevo.

Projekt finansiralo
Federalno ministarstvo
kulture i sporta.

Inicijativa trajala u 2012. g.

Cilj inicijative:

Utvrđiti kriterije poslodavaca prilikom zapošljavanja novih saradnika/ca
Utvrđiti je li obrazovni sistem usklađen s potrebama tržišta rada
Upoznati javnost s rezultatima istraživanja

Dosadašnji rezultati:

Kompletiran i analiziran upitnik koji je bio poslan privatnim preduzećima i obrazovnim ustanovama na području Kantona Sarajevo. Izrađen izvještaj i objavljen u časopisu IUVENTA.

Institut za razvoj mladih KULT

NAŠA MISIJA

Naša vizija jeste otvoreno društvo u kojem se osposobljeni građani/ke uključuju u sve procese odlučivanja u javnom životu. Misija Instituta za razvoj mladih KULT jeste da razvija i zagovara pravna i druga strateška rješenja, te da gradi i jača kapacitete udruženja i vlasti u BiH i regiji, za uspješnu i održivu politiku prema mladima.

Uključenost građana i građanki u društvene tokove

Vodeći se time da svi građani i građanke imaju jednaka prava i da živimo u demokratski postavljenom društvu, od izuzetne je važnosti da budu subjekti svih društvenih događanja, posebno onih koji ih se tiču. Pitati građane/ke koje probleme i potrebe imaju, omogućiti im da izravno ili posredno sudjeluju u donošenju odluka, pružiti im priliku da se uključe u procese unaprjeđenja sredine u kojoj žive predstavlja osnovnu ideju otvorenog građanskog društva.

Osposobljavanje za građansko djelovanje

Građani/ke trebaju posjedovati znanja i vještine koje su im neophodne da bi postali odgovorni akteri u društvenom životu. Pružiti im ova znanja i vještine znači omogućiti im da ne budu samo posmatrači promjena koje se događaju nego da, u skladu sa svojim zanimanjima i mogućnostima, doprinesu razvoju kako ličnog tako i društvenog napretka. Upravo je, između ostaloga, uloga nevladinog sektora u konceptu građanskog društva da osposobi građane/ke za aktivno uključivanje.

Mladi kao pokretači demokratizacije društva

Danas su mladi ljudi ključni dio populacije koji može i treba voditi proces demokratizacije društva u Bosni i Hercegovini i regiji. Oni imaju najbolje pretpostavke i razloge da poboljšavaju stanje u kojem se nalaze. Da bi to bilo moguće, neophodna su im afirmativna zakonska rješenja, strateško opredjeljenje politike i društva, te strukture i kapaciteti koji će stajati na raspolaganju za njihovo djelovanje. Kratko rečeno, važna je opredijeljenost donosilaca odluka za uspješnu i održivu politiku prema mladima.

TREKUTNO STANJE

Loš položaj mladih

U zemljama u razvoju, pa tako i u Bosni i Hercegovini i regiji, mladi su uglavnom zanemarena, rubna kategorija stanovništva. Njihova uloga je neznatna, a glas im se najmanje čuje. Sve statistike pokazuju poražavajuće stanje u kojem se mladi nalaze: Najviše nezaposlenih je među mladima, mladi najviše i uglavnom zauvijek napuštaju svoju zemlju, pristup obrazovnom i zdravstvenom sektoru nije usklađen s njihovim potrebama, u kriminalni milje pretežno su uvučene mlade osobe, ne postoji prilagođena ponuda sadržaja za smislenu upotrijebavanje njihovog slobodnog vremena, mladi ne zasnivaju porodicu jer nemaju osnovne uvjete za to, oni imaju pesimistične stavove o napretku društva u kojem žive.

Mladi nisu ni u kojem smislu potaknuti da postanu preduzetni, neravnopravni su na tržištu rada, ne pružaju im se mogućnosti da ravnopravno politički djeluju, nisu osposobljeni ni ohrabreni za društveno uključivanje, prepušteni su sami sebi ako ih je i vlastita porodica zanemarila, što često i jeste slučaj.

Nestrateska briga vlasti o mladima

Vlasti ne vide u mladima potencijal za razvoj nego problem koji treba riješiti, te nisu razvile društveno-političku i moralnu odgovornost da se planski i održivo brinu o ulaganju u mlade ljude, a samim time i o poboljšanju kvalitete života svih građana/ki. Zakonska i strateška rješenja vlasti manjkava su i nerijetko proformalna. Ona ne nude dugoročno rješavanje problema, nego samo površinski ublažavaju trenutno goreće probleme. Politika prema mladima, uglavnom na višim nivoima vlasti, svedena je na onaj minimum koji su uspjele izlobirati međunarodna zajednica i domaće nevladine organizacije, uglavnom lokalne omladinske. Vrlo je malo političkih donosilaca odluka koji su spremni više ulagati u mlade ljude i istinski se boriti za njihov ravnopravan položaj u društvu.

Uloga omladinskih organizacija

Omladinske nevladine organizacije prisutne su u najvećoj mjeri na lokalnom nivou, koji je za mlade ljude i jedini konkretan i pristupačan. One uspostavljaju saradnju s lokalnom vlašću u želji za poboljšanjem položaja mladih. Uglavnom rade volonterski, nisu profesionalizirane i nemaju razvijene kapacitete, često nemaju ni minimalne uvjete za rad (prostor, oprema, osnovna sredstva za održavanje i dr.), nemaju uvijek razumijevanja od vlasti, nisu održive i ovisne o donacijama i projektima bilo domaćih vlasti bilo međunarodnih institucija.

S obzirom na svoju neumreženost, lokalne omladinske organizacije predstavljaju jedna drugoj nezdravu konkurenciju, a ne snagu za zajedničko djelovanje.

NAŠA STRATEGIJA

Vizija: Otvoreno društvo u kojem se osposobljeni građani/ke uključuju u sve procese odlučivanja u javnom životu. Da bi doprinio ispunjenju svoje vizije, Institut za razvoj mladih KULT djeluje u skladu sa svoja dva strateška pravca:

- 1) na političkom nivou i
- 2) na provedbenom nivou.

Politički nivo

Da bi posljedice našeg djelovanja bile dugoročno održive, u saradnji sa svim nivoima vlasti u BiH i regiji radimo na izradi, izmjeni i usvajanju zakonskih i drugih političkih rješenja (politike i strategije) koja će pravno i sistemski urediti brigu o mladima i njihovoj institucionalnoj uređenosti. Proces donošenja ovakvih dokumenata zahtijeva i analiziranje stanja i potreba, javne konsultacije s građanima/kama i interesnim stranama (nevladinim i međunarodnim organizacijama, javnim institucijama i dr.), javno zagovaranje prema političkim subjektima, te i samu medijsku promociju nakon što predložena rješenja prođu cjelokupnu proceduru usvajanja. Naša uloga i saradnja sa zakonodavnim/predstavničkim i izvršnim vlastima nastavlja se u izradi podzakonskih akata, programiranju provođenja zakona, savjetovanju i informiranju.

Provedbeni nivo

Donošenje političkih odluka samo po sebi neće donijeti nikakav vidljiv napredak, ukoliko odluke ne zažive na terenu. Institut se zalaže za potpunu primjenu usvojenih dokumenata i stoga potiče nadležne institucije na to dajući im potrebne informacije i savjete, a često i tehničku podršku.

Pored toga, pružamo certificirane obuke predstavnicima/ama svih nivoa vlasti u BiH i regiji kako bi bili stručni u obavljanju svoga posla u oblasti brige o mladima. Organiziramo programe obuka i studijske posjete za lokalne omladinske organizacije, vijeća/savjete mladih i omladinske lidere/ice da bismo izgradili i ojačali njihove organizacijske i projektne kapacitete, te ih umrežili da sarađuju na sličnim aktivnostima i razmjenjuju iskustva. Brojne domaće i

regionalne konferencije i okrugli stolovi doprinose poboljšanju saradnje vladinog i nevladinog sektora, brišu predrasude, razmjenjuju iskustva i podižu nivo informiranosti svih interesnih strana. Medijske kampanje podižu nivo svijesti građana/ki, a posebno mladih, da je njihovo pravo ali i obaveza uključiti se u društvene procese koji ih se tiču.

IZAZOVI

Izdvajanja finansijskih sredstava općenito, a posebno za rješavanje problema mladih, važan su pokazatelj na kojem su prioritetnom mjestu pitanja ove ciljne grupe, ali i koliki je napredak moguće postići. Bit će potrebno uvjeriti vlasti da su potrebna veća finansijska ulaganja u rješavanje problema mladih.

S obzirom da u BiH i regiji ne postoji formalna obrazovna institucija koja se bavi osposobljavanjem ljudi za radno mjesto službenika/ce za mlade, na ovoj se poziciji nerijetko nalaze osobe koje posjeduju volju za rad, ali ne i kompetencije da uspostave i vode politiku prema mladima. Predstoji promocija našeg certificiranog programa obuke službenika/ca za mlade u BiH i regiji, koji je već priznat od određenih vladinih institucija.

Često je zahtjevan proces zagovaranja prema donosiocima odluka da poštuju postojeće zakonske regulative u oblasti rada s mladima i da u tome budu posvećeni postizanju mjerljivih i održivih rezultata. Izostaje i horizontalna i vertikalna saradnja među vladinim institucijama. Nastojat ćemo graditi još čvršća partnerstva s donosiocima odluka kako među njima samima, tako i s nevladinim sektorom.

Mladi ljudi u velikoj mjeri ne pokazuju značajno i dugoročno zanimanje za društveno uključivanje, iako im se uz nudi napredak važan za početak vlastite karijere, što je i za očekivanje kada se uzme u obzir velika stopa nezaposlenosti mladih. Institut se zalaže da se kroz zakone koji uređuju volontiranje potakne aktivna uloga mladih u zajednici i da se kroz stjecanje radnog iskustva poveća njihova konkurentnost na tržištu rada.

DODATNE INFORMACIJE

Institut za razvoj mladih osnovan je 2002. g. pod nazivom Udruženje KULT od grupe mladih ljudi koji su se okupili oko ideje da ukažu na postojeće probleme mladih i da doprinesu njihovom rješavanju. Danas Institut broji oko 25 stalno zaposlenih i preko 20 povremeno angažiranih vanjskih saradnika/ca, te oko 15 aktivnih volontera/ki.

